

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Α. Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών

Β. Την κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Τεκμηριωμένες δυσλειτουργίες από την κατάργηση των Σχολικών Επιτροπών – Παραδείγματα υποχρηματοδότησης, γραφειοκρατίας και αδιαφάνειας στη λειτουργία των σχολείων»

Ενάμιση χρόνο μετά την κατάργηση των Σχολικών Επιτροπών σε Δήμους με έως και 100 σχολικές μονάδες, η κυβέρνηση προχωρά στην επέκταση του μέτρου και στους μεγάλους Δήμους της χώρας, με εκατοντάδες σχολεία στην ευθύνη τους. Η επιλογή αυτή προκαλεί έντονες και τεκμηριωμένες αντιδράσεις από εκπαιδευτικούς, γονείς, συνδικαλιστικούς φορείς αλλά και Δημάρχους, καθώς η μέχρι σήμερα εμπειρία αποδεικνύει ότι το νέο θεσμικό πλαίσιο έχει οδηγήσει σε σοβαρή υποβάθμιση της λειτουργίας των σχολείων.

Η επίμαχη ρύθμιση περιλαμβάνεται στο άρθρο 31 του υπό διαβούλευση σχεδίου νόμου με τίτλο «Ρυθμίσεις για το ανθρώπινο δυναμικό του δημοσίου τομέα, τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, την ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς και λοιπές διατάξεις».

Σύμφωνα με τις καταγγελίες της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας και των πρωτοβάθμιων εκπαιδευτικών σωματείων αλλά και την τεκμηριωμένη κριτική που γίνεται, από εκπαιδευτικούς, διευθυντές σχολικών μονάδων (Α΄ και Β΄ βαθμίδας εκπαίδευσης) και σχολικών δομών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, Συλλόγων Εκπαιδευτικών, στην εν θέματι διάταξη του υπό διαβούλευση Ν/Σ, αναδεικνύεται ότι οι αντιρρήσεις για την καθολική κατάργηση των σχολικών επιτροπών επιβεβαιώνονται με αδιαμφισβήτητο τρόπο:

- ✓ Η χρηματοδότηση που φτάνει τελικά στα σχολεία έχει μειωθεί έως και 50%, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις σχολικές μονάδες λαμβάνουν μόλις 1.000–2.000 ευρώ ετησίως για λειτουργικά έξοδα, ποσά απολύτως ανεπαρκή.

- ✓ Οι Δήμοι, λόγω σοβαρής υποστελέχωσης και γραφειοκρατικών διαδικασιών (διαγωνισμοί, εγκρίσεις κ.λπ.), αδυνατούν να προμηθεύσουν εγκαίρως τα σχολεία με βασικά υλικά, ενώ καθυστερούν ακόμη και κρίσιμες εργασίες ασφάλειας (πυρασφάλεια, συντήρηση ανελκυστήρων).
- ✓ Οι αρμοδιότητές των σχολικών επιτροπών μεταφέρονται –διασπείρονται (αναπόφευκτα) σε πολλές Υπηρεσίες του Δήμου (Οικονομικές, Τεχνικές, Προμηθειών, Παιδείας). Αυτές πρέπει να συντονίζονται και να ενεργούν υπό τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού, που όμως για κάθε τομέα (οικονομικά, προμήθειες, εργασίες κλπ) συνεπάγεται μια χρονοβόρα διοικητική διαδικασία.
- ✓ Οι Διευθυντές σχολικών μονάδων έχουν επιβαρυνθεί με δυσανάλογα διοικητικά και λογιστικά καθήκοντα, γεγονός που δυσχεραίνει τη λειτουργία των σχολείων και αφαιρεί χρόνο από το παιδαγωγικό τους έργο.
- ✓ Η περιβόητη «πάγια προκαταβολή», η οποία θεσπίστηκε ως αντιστάθμισμα στην κατάργηση των Σχολικών Επιτροπών, αποδεικνύεται ιδιαίτερα προβληματική καθώς είναι ανεπαρκώς χαμηλό το ποσό και είτε καθυστερεί υπέρμετρα η πίστωση του είτε παραμένει ανενεργή. Η διαδικασία διαχείρισής της συνοδεύεται από αυξημένη γραφειοκρατία, αυστηρούς περιορισμούς στις επιλέξιμες δαπάνες και χρονοβόρες διαδικασίες απόδοσης και ελέγχου, γεγονός που καθιστά δύσκολη την άμεση κάλυψη επείγουσών ή απρόβλεπτων αναγκών. Ενώ η αλλαγή Διευθυντή οδηγεί συχνά σε πολύμηνο μπλοκάρισμα της χρηματοδότησης.
- ✓ Επιπλέον, η ισομερής κατανομή των προμηθειών που ακολουθείται δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες και διαφοροποιημένες ανάγκες κάθε σχολικής μονάδας. Κάθε σχολείο έχει τη δική του φυσιογνωμία, αριθμό μαθητών, κτιριακές ιδιαιτερότητες και εκπαιδευτικές απαιτήσεις. Αυτό το πρόβλημα γίνεται εντονότερο στην περίπτωση ειδικών σχολείων, όπου οι ανάγκες σε υλικά, εξοπλισμό, καθαριότητα και υποστηρικτικά μέσα είναι αυξημένες και εξειδικευμένες.
- ✓ Αντί να ενισχυθεί η διαφάνεια, παρατηρείται σημαντική απόκλιση μεταξύ των ποσών που διατίθενται από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τους Δήμους και των ποσών που καταλήγουν τελικά στα σχολεία.

Όλα τα παραπάνω συνθέτουν την εικόνα ενός σχολείου που παραδίδεται στην υποχρηματοδότηση, την αδιαφάνεια και τη λειτουργική απαξίωση.

Στον αντίποδα ο θεσμός των σχολικών επιτροπών, ιδιαιτέρως για δήμους με μεγάλο πλήθος σχολείων, συνιστά βασικό και αναντικατάστατο εργαλείο σε τοπικό επίπεδο για την απρόσκοπτη καθημερινή λειτουργία τους διασφαλίζοντας:

✓ **Ταχύτητα και αμεσότητα στην επίλυση προβλημάτων.**

Το σημαντικότερο πλεονέκτημα των Σχολικών Επιτροπών είναι η εγγύτητα στη σχολική πραγματικότητα και η ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων. Η σύνθεση των Σχολικών Επιτροπών με τη συμμετοχή των Διευθυντών σχολικών μονάδων και εκπροσώπων γονέων εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται από ανθρώπους που γνωρίζουν τα προβλήματα «εκ των έσω» και γίνεται στοχευμένη παρέμβαση ανά σχολική μονάδα, καλύπτοντας τις διαφοροποιημένες ανάγκες κάθε σχολείου (π.χ. Ειδικά Σχολεία με αυξημένες απαιτήσεις),.

Επιπλέον διασφαλίζεται η άμεση επέμβαση για την πληθώρα καθημερινών αναγκών, όπως μικρές κτιριακές βλάβες (υδραυλικά, ηλεκτρολογικά), έκτακτα ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας, καθώς και για την προμήθεια αναλωσίμων. Αυτή η ευελιξία επιτρέπει την έγκαιρη κάλυψη αναγκών που, υπό το καθεστώς της κεντρικής διοίκησης του Δήμου, καθυστερούν λόγω γραφειοκρατίας και υποστελέχωσης.

✓ **Αποτελεσματικό έλεγχο και διαφάνεια.**

Αντίθετα με την κυβερνητική άποψη περί αδιαφάνειας, που αποτελεί ένα από τα κεντρικά επιχειρήματα για την κατάργησή τους, η εκπαιδευτική κοινότητα τονίζει ότι οι Σχολικές Επιτροπές λειτουργούσαν και λειτουργούν υπό καθεστώς ουσιαστικού ελέγχου:

- Κάθε δαπάνη ελέγχεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο που περιλαμβάνει γονείς, εκπαιδευτικούς και αιρετούς εκπροσώπους της δημοτικής αρχής. Με το νέο καθεστώς, τα κονδύλια αποδίδονται στα ταμεία του Δήμου χωρίς διακριτό έλεγχο από τη σχολική κοινότητα για το πού ακριβώς διοχετεύονται τα χρήματα που προορίζονται για τα σχολεία.
- Ο ετήσιος απολογισμός επικυρώνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Η διαχείριση γίνεται συχνά με την υποστήριξη εξειδικευμένων λογιστικών γραφείων που διασφάλιζαν τη φορολογική και λογιστική τάξη.

✓ **Διοικητική και λογιστική ευελιξία.**

Οι Σχολικές Επιτροπές διαθέτουν ένα ευνοϊκότερο νομικό πλαίσιο λειτουργίας σε σχέση με τους Δήμους:

- Δεν εφαρμόζουν τις αυστηρές και χρονοβόρες διατάξεις του δημόσιου λογιστικού που διέπουν τους Δήμους (π.χ. παραλαβή δικαιολογητικών, ενταλματοποίηση, έλεγχος για κάθε μικροδαπάνη).
- Δεν υποχρεούνται σε σύνταξη αυστηρού προϋπολογισμού, γεγονός που τους επιτρέπει να πληρώνουν άμεσα για έκτακτες ανάγκες ανεξάρτητα από τον χρόνο δημιουργίας της υποχρέωσης, χωρίς να απαιτούνται χρονοβόρες αναμορφώσεις προϋπολογισμού.
- Μπορούν να προχωρούν σε απευθείας αναθέσεις για συντηρήσεις (π.χ. καυστήρες, ανελκυστήρες, πυροσβεστήρες) και μικροπρομήθειες, αποφεύγοντας τους αργούς κεντρικούς διαγωνισμούς,.

✓ **Αποφόρτιση των δημοτικών υπηρεσιών**

Οι Σχολικές Επιτροπές, διεκπεραιώνοντας έναν τεράστιο όγκο εργασίας (περίπου 1.000 πράξεις τον μήνα σε μεγάλους δήμους), αναλαμβάνουν τη γραφειοκρατία, τη σύνταξη συμβάσεων, την επικοινωνία με προμηθευτές και τη διαχείριση των κυλικίων και των σχολικών γυμναστηρίων, έργο που οι υποστελεχωμένες υπηρεσίες των Δήμων αδυνατούν να φέρουν εις πέρας.

Εξάλλου οι Δήμαρχοι Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Περιστερίου και Ιωαννινών σε κοινή επιστολή προς τους Υπουργούς Εσωτερικών και Παιδείας εκφράζουν την έντονη αντίθεσή τους για την εν θέματι διάταξη. Ζητούν ρητά την απόσυρση της συγκεκριμένης διάταξης και τη διατήρηση των σχολικών επιτροπών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους δήμους όπου ήδη λειτουργούν, καθώς και τη δυνατότητα ανασύστασής τους, με αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων, σε όσους δήμους έχουν καταργηθεί.

Στην επιστολή επισημαίνεται ότι εκπαιδευτικοί φορείς, σύλλογοι γονέων και η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) έχουν επανειλημμένα προειδοποιήσει για τις σοβαρές συνέπειες της απομάκρυνσης της οικονομικής διαχείρισης από το επίπεδο της σχολικής μονάδας, κάνοντας λόγο για αναπόφευκτες καθυστερήσεις, απώλεια ευελιξίας και ουσιαστική υποβάθμιση του ρόλου γονέων και εκπαιδευτικών.

Η κατάσταση είναι ακόμη πιο κρίσιμη στις σχολικές δομές ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, όπου οι ανάγκες είναι αυξημένες και συχνά άμεσες, καθιστώντας τις καθυστερήσεις όχι απλώς προβληματικές, αλλά επικίνδυνες.

Επειδή, η εμπειρία που έχει ήδη διαμορφωθεί σε πλήθος δήμων, όπου οι σχολικές επιτροπές δεν λειτουργούν εδώ και ενάμιση χρόνο, καταδεικνύει με σαφήνεια τις αρνητικές πολυεπίπεδες συνέπειες του υπερσυγκεντρωτικού αυτού μοντέλου στη λειτουργία των σχολικών μονάδων της χώρας,

Επειδή, η επιμονή της κυβέρνησης να επεκτείνει την κατάργηση των Σχολικών Επιτροπών και στους μεγάλους Δήμους της χώρας με εκατοντάδες σχολικές μονάδες, χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μερικής εφαρμογής του μέτρου, προδιαγράφει τη γενίκευση και τον πολλαπλασιασμό των ήδη διαπιστωμένων προβλημάτων,

Επειδή, παρά τις διακηρύξεις της κυβέρνησης περί εξορθολογισμού, διαφάνειας και αποτελεσματικότερης διαχείρισης των πόρων, η μέχρι σήμερα εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου έχει οδηγήσει στο ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα,

Επειδή, η εκπαιδευτική κοινότητα και οι δημοτικές αρχές έχουν τον πρώτο και πλέον βαρύνοντα λόγο στον τρόπο χρηματοδότησης και κάλυψης των κάθε είδους λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων και ζητούν επιτακτικά την διατήρηση των σχολικών επιτροπών όπου υπάρχουν ή την επαναλειτουργία τους όπου καταργήθηκαν.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι κ.κ. Υπουργοί:

1. Έχει προηγηθεί συνολική αποτίμηση των ήδη διαπιστωμένων προβλημάτων από την μερική εφαρμογή του μέτρου κατάργησης των Σχολικών Επιτροπών εδώ και ενάμιση χρόνο πριν τη γενίκευση της κατάργησης τους;
2. Πώς αξιολογούνται οι καταγγελίες της εκπαιδευτικής κοινότητας και των δημοτικών αρχών για τις πολύ αρνητικές συνέπειες και τις δυσλειτουργίες;
3. Για ποιο λόγο η κυβέρνηση επιμένει στην επέκταση της κατάργησης των Σχολικών Επιτροπών και στους μεγάλους Δήμους, ενώ η μέχρι σήμερα μερική εφαρμογή του μέτρου φαίνεται να έχει αποδεδειγμένα επιδεινώσει τη λειτουργία των σχολείων;

4. Ποια είναι τα ακριβή στοιχεία για τα ποσά που διατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τους Δήμους για τη λειτουργία των σχολείων και ποια για τα ποσά που τελικά έφτασαν στις σχολικές μονάδες ανά Δήμο, μετά την κατάργηση των Σχολικών Επιτροπών;
5. Πώς εξηγείται η καταγγελλόμενη απόκλιση μεταξύ των προβλεπόμενων κονδυλίων και των ποσών που λαμβάνουν τελικά τα σχολεία και ποιοι μηχανισμοί ελέγχου υπάρχουν για τη διασφάλιση της διάθεσής τους αποκλειστικά για σχολικές ανάγκες;
6. Προτίθεται η κυβέρνηση να επανεξετάσει το θεσμικό πλαίσιο και να προχωρήσει στην επαναφορά των Σχολικών Επιτροπών ή σε άλλο ισοδύναμο σχήμα με διακριτή χρηματοδότηση, διαφάνεια και ουσιαστική συμμετοχή της σχολικής κοινότητας;
7. Ποια άμεσα μέτρα θα ληφθούν για την επαρκή, σταθερή και αποκλειστικά κρατική χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων, χωρίς χορηγούς και ιδιώτες, ώστε να διασφαλιστεί η ισότιμη λειτουργία όλων των σχολείων;
8. Ποια μέτρα προτίθεστε να λάβετε για ουσιαστική ενίσχυση των σχολικών δομών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης με επαρκείς πόρους και δυνατότητα άμεσων προμηθειών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Παναγιού (Γιώτα) Πούλου

Βουλευτής Βοιωτίας

Αλέξανδρος – Χρήστος Αυλωνίτης

Βουλευτής Κέρκυρας

Θεοδώρα Τζάκρη

Βουλευτής Πέλλας

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης

Ραλλία Χρηστίδου

Βουλευτής Β3 Τομέα Αττικής